

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

**Informacija o investicijama
na području Kantona Sarajevo za 2015. godinu**

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl.ing.arh.

Sarajevo, januar/siječanj 2017. godina

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO
www.zavodzpr-sa.ba

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl.ing.arh.

Koordinacija i obrada:

SEKTOR ZA PLANIRANJE DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA

e-mail: ecc_sektor@zavodzpr-sa.ba

Pomoćnik direktora za planiranje društveno ekonomskog razvoja:

mr.sc. Maida Fetahagić

Šef službe za upravljanje i koordinaciju sredstava razvoja KS:

Ermina Čatić, dipl.ecc.

Šef službe za istraživanje i razvoj:

Emina Kašmo, dipl.ecc.

Priprema i obrada:

Edin Trgo, IT

Nihada Smajić, ecc.

Ajla Husić, dipl.ecc.

Sadržaj

Uvodne napomene	3
I Isplate za investicije na području Kantona Sarajevo	4
1. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja.....	4
2. Isplate za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.	6
II Ostvarene investicije na području Kantona Sarajevo	10
1. Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi	10
2. Ostvarene investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.	12
Rezime	16
Izvori:	17

Uvodne napomene

U Informaciji o investicijama na području Kantona Sarajevo za 2015. daje se osvrt na isplate za investicije i ostvarene investicije u Kantonu Sarajevo.

Informacija se, pored uvoda i rezimea, sastoji od dva dijela.

U prvom dijelu daju se podaci o isplatama za investicije prema izvorima finansiranja za 2015. i za prethodnu godinu, i to za Kanton Sarajevo i za Federaciju BiH. U ovom dijelu data je i struktura ispata za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

U drugom dijelu daju se ostvarene investicije u nova stalna sredstva za 2015. godinu, tehnička struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva u 2015. godini i ostvarene investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

Kod obrade ukupno ostvarenih investicija u 2015. godini po tehničkoj strukturi podaci, na nivou Kantona Sarajevo i Federaciji BiH data je komparacija sa prethodnom godinom.

Informacija je urađena na bazi Statističkog biltena br. 244, Investicije u stalna sredstva u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2015. godinu, Federalnog zavoda za statistiku, koji je objavljen u decembru 2016. godine.

Federalni zavod za statistiku u ovom biltenu publikuje konačne podatke o investicijama u stalna sredstva za 2015. godinu prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010, koja je usklađena sa evropskom klasifikacijom NACE.

I Isplate za investicije na području Kantona Sarajevo

1. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja

U toku 2015. godine vrijednost isplata za investicije, odnosno novčana ulaganja u stalna sredstva na području Kantona Sarajevo iznose 1.110,3 miliona KM, te su za 4,7% veće u odnosu na 2014. godinu.

U strukturi izvora finansiranja, u odnosu na 2014. godinu bilježi se povećanje isplata iz sopstvenih sredstava, finansijskog lizinga, sredstava fondova i budžeta i iz ostalih sredstava dok je do smanjenja u odnosu na prošlu godinu došlo kod izdvajanja iz udruženih sredstava i finansijskih kredita.

Tabela 1. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja Kantona Sarajevo 000 KM

Godina	Ukupno	Iz sopstvenih sredstava	Iz udruženih sredstava	Iskorišteni finansijski krediti	Finasijski lizing	Iz sredstava fondova i budžeta	Iz ostalih izvora
2015	1.110.309	753.599	35.384	99.907	26.705	92.705	102.008
2014	1.060.114	738.576	88.839	118.851	20.153	19.685	74.011
Index 15/14	104,7	102,0	39,8	84,1	132,5	470,9	137,8

Na području Federacije BiH vrijednost isplata za investicije u 2015. godini iznose 2.892,8 miliona KM što je manje za 8,8% u odnosu na prethodnu godinu.

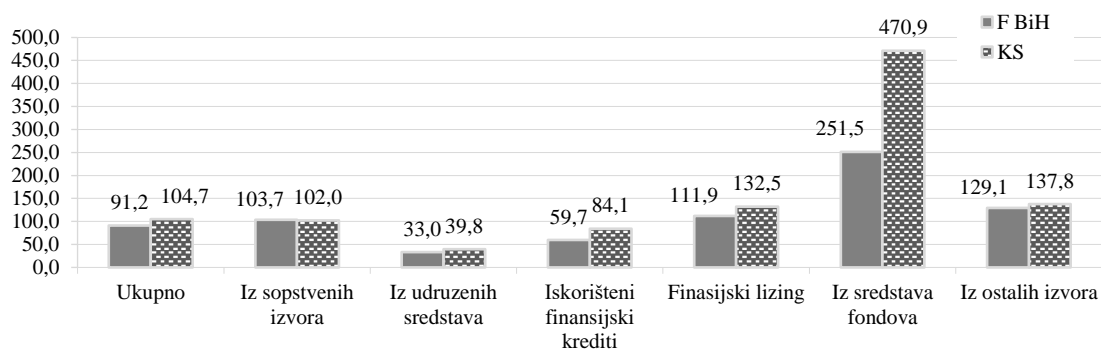
U strukturi izvora finansiranja, u odnosu na 2014. godinu bilježi se povećanje isplata sopstvenih sredstava, finansijskog lizinga, sredstava fondova i budžeta i ostalih izvora, dok se kod ostalih izvora bilježi smanjenje isplata.

Tabela 2. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja FBiH 000 KM

Godina	Ukupno	Iz sopstvenih sredstava	Iz udruženih sredstava	Iskorišteni finansijski krediti	Finasijski lizing	Iz sredstava fondova i budžeta	Iz ostalih izvora
2015.	2.892.819	1.972.068	47.811	532.173	75.573	105.656	159.537
2014.	3.171.270	1.901.328	144.742	892.079	67.508	42.013	123.599
Index 14/13.	91,2	103,7	33,0	59,7	111,9	251,5	129,1

U cjelini gledano, ukupne isplate za investicije na području Kantona Sarajevo povećane su za 4,7% a na području Federacije BiH uočava se smanjenje od 8,8% (Graf 1.).

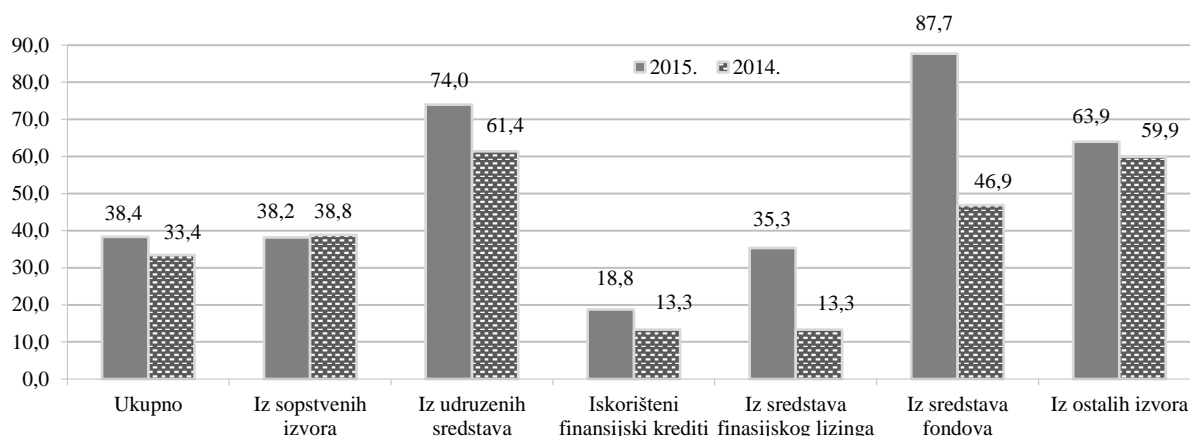
Indeksi isplata za investicije 2015/2014. (%)

Graf 1.

U 2015. godini došlo je i do izmjena u učešću ukupnih isplata za investicije Kantona Sarajevo u isplatama Federacije BiH, kao i u pojedinim izvorima. Učešće ukupnih isplata Kantona se povećalo sa 33,4% u 2014. godini na 38,4% u 2015. godini ili za 5,0 indeksnih poena. U strukturi pojedinih izvora smanjilo se učešće sopstvenih sredstava a u svim ostalim izvorima sredstava, došlo je do povećanja učešća u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu. (Graf 2.)

Učešće isplata za investicije KS u FBiH

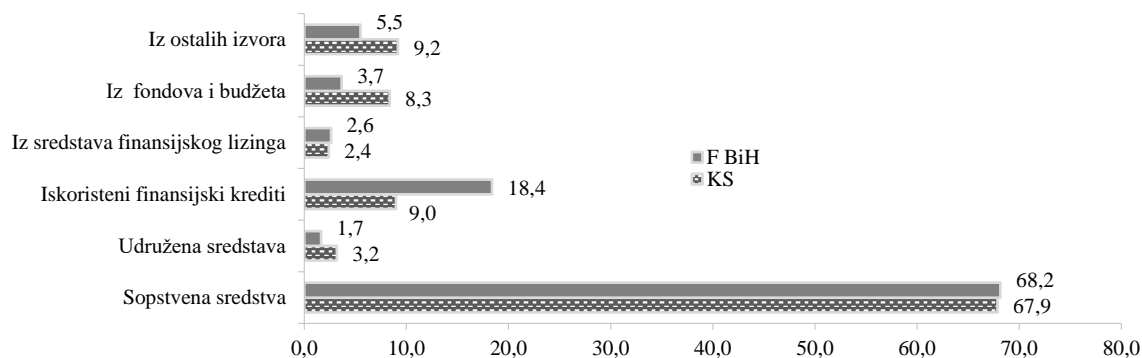
Graf 2.

Tabela 3. Struktura isplata za investicije po osnovnim izvorima finansiranja Kantona Sarajevo i FbiH u %

Isplate za investicije	2015.			2014.		
	Učešće KS u FBiH %	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Učešće KS u FBiH %	Kanton Sarajevo	Federacija BiH
Ukupno	38,4	100,0	100,0	33,4	100,0	100,0
Iz sopstvenih izvora	38,2	67,9	68,2	38,8	69,7	60,0
Iz udruzenih sredstava	74,0	3,2	1,7	61,4	8,4	4,6
Iskorišteni finansijski krediti	18,8	9,0	18,4	13,3	11,2	28,1
Iz sredstava finansijskog lizinga	35,3	2,4	2,6	13,3	1,9	2,1
Iz sredstava fondova	87,7	8,3	3,7	46,9	1,9	1,3
Iz ostalih izvora	63,9	9,2	5,5	59,9	7,0	3,9

U 2015. godini u strukturi izvora finansiranja za investicije dominiraju isplate sopstvenih sredstava, (amortizacija i sredstva za proširenje materijalne osnove rada) sa učešćem od 68,2% na području Kantona Sarajevo, a sa 67,9% na području Federacije BiH. Sredstva iz iskorištenih finansijskih kredita učestvuju sa 18,4% na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije sa 9,0%. (Graf 3.)

Struktura isplata ukupnih investicija prema izvorima sredstava KS i F BiH u 2015 (%)

Graf 3.

2. Isplate za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

Posmatrana struktura isplata za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010. ukazuje da se u 2015. godini 58,6% ukupnih isplata na području Kantona odnose na pet područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (17,7%), informacije i komunikacije (12,6%), proizvodnja i snabdijevanje energijom (11,3%), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (8,5%) i javna uprava i odbrana (8,5%).

Na nivou Federacije BiH ova struktura ukazuje da se 60,0% ukupnih isplata odnosi na četiri područja djelatnosti: proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom (19,5%), trgovina na veliko i malo (19,1%), javna uprava i odbrana (7,7%), i informacije i komunikacije (7,6%).

Sa stanovišta učešća isplata za investicije Kantona Sarajevo u isplatama iz Federacije BiH uočava se učešće u oblasti poslovanja nekretninama (88,7%), administrativne i uslužne djelatnosti (77,8%), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (76,9%), ostale uslužne djelatnosti (76,2%) te finansijske djelatnosti i osiguranje (73,3%) itd.

Ukupno učešće isplata za investicije Kantona Sarajevo u Federaciji BiH povećano je sa 33,4% u 2014. godini na 38,4% u 2015. godini.

Tabela 4. Struktura isplata za investicije Kantona Sarajevo i Federacije BiH u 2015. po KD

Područje djelatnosti	000 KM		u %		
	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Učešće KS u FBiH
Pravna lica/osobe (Ukupno)	1.104.923	2.842.710	99,5	98,3	38,9
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	2.753	30.048	0,2	1,0	9,2
B Vađenje ruda i kamena	901	78.497	0,1	2,7	1,1
C Prerađivačka industrija	63.916	565.153	5,8	19,5	11,3
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	125.319	174.084	11,3	6,0	72,0
E Snabdijevanje vodmom	32.170	49.005	2,9	1,7	65,6
F Građevinarstvo	48.560	154.334	4,4	5,3	31,5
G Trgovina na veliko i malo	196.015	551.262	17,7	19,1	35,6
H Prijevoz i skladištenje	36.097	135.539	3,3	4,7	26,6
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	22.086	68.540	2,0	2,4	32,2
J Informacije i komunikacije	140.367	218.558	12,6	7,6	64,2
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	68.284	93.102	6,1	3,2	73,3
L Poslovanje nekretninama	81.362	91.714	7,3	3,2	88,7
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	43.922	187.634	4,0	6,5	23,4
N Administrativne i uslužne djelatnosti	30.900	39.729	2,8	1,4	77,8
O Javna uprava i odbrana	94.700	222.194	8,5	7,7	42,6
P Obrazovanje	6.806	24.460	0,6	0,8	27,8
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	94.847	123.268	8,5	4,3	76,9
R Umjetnost, zabava i rekreacija	8.782	26.228	0,8	0,9	33,5
S Ostale uslužne djelatnosti	7.136	9.361	0,6	0,3	76,2
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD					
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	5.386	50.106	0,5	1,7	10,7
Ukupno	1.110.309	2.892.816	100,0	100,0	38,4

Poljoprivredna gazdinstva u ukupnim isplatama za investicije u Federaciji BiH učestvuju sa 1,7%, a njihovo učešće u ukupnim investicijama Kantona Sarajevo je 0,5%.

Analiza novčanih ulaganja u stalna sredstva prema djelatnostima investitora Kantona Sarajevo ukazuje na sljedeće:

- U 58,6% ukupnih isplata finansirali su investitori iz pet djelatnosti: trgovina na veliko i malo (17,7%), informacije i komunikacije (12,6%), proizvodnja i snabdijevanje energijom (11,3%), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (8,5%) i informacije i komunikacije (8,5%), (Graf 4.);
- U ukupnim sopstvenim izvorima finansiranja najznačajniji su investitori iz djelatnosti trgovina na veliko i malo (19,4%), proizvodnja i snabdijevanje energijom (15,9%) informacije i komunikacije (14,0%), i javna uprava i odbrana (9,5%) itd;
- U ukupnim isplatama iz udruženih sredstava najznačajni su investitori djelatnosti poslovanja nekretninama (47,0%), administrativne i uslužne djelatnosti (15,8%), trgovina na veliko i malo (14,6%) te umjetnost, zabava i rekreacija (11,4%) itd.
- U ukupnim isplatama iz finansijskih kredita najznačajni su investitori iz djelatnosti trgovine na veliko i malo (32,6%), građevinarstvo (15,7%) i prijevoz i skladištenje (12,6%).
- U ukupnim isplatama iz finansijskog lizinga najznačajniji su investitori iz djelatnosti trgovine na veliko i malo (24,3%), prijevoz i skladištenje (17,5%), i administrativne i uslužne djelatnosti (14,4%), građevinarstvo (14,2%) itd;
- U ukupnim isplatama iz fondova i budžeta najznačajniji su investitori iz djelatnosti zdravstvena i socijalna zaštita (79,4%), stručne, naučne i tehničke djelatnosti (10,7%) itd;
- U ukupnim isplatama iz ostalih izvora najznačajniji su investitori iz djelatnosti trgovina na veliko i malo (17,7%), informacije i komunikacije (12,6%), proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom (11,3%) itd. (Tabela 6).

Tabela 5. Isplate za investicije Kantona Sarajevo u 2015.god.

u 000 KM

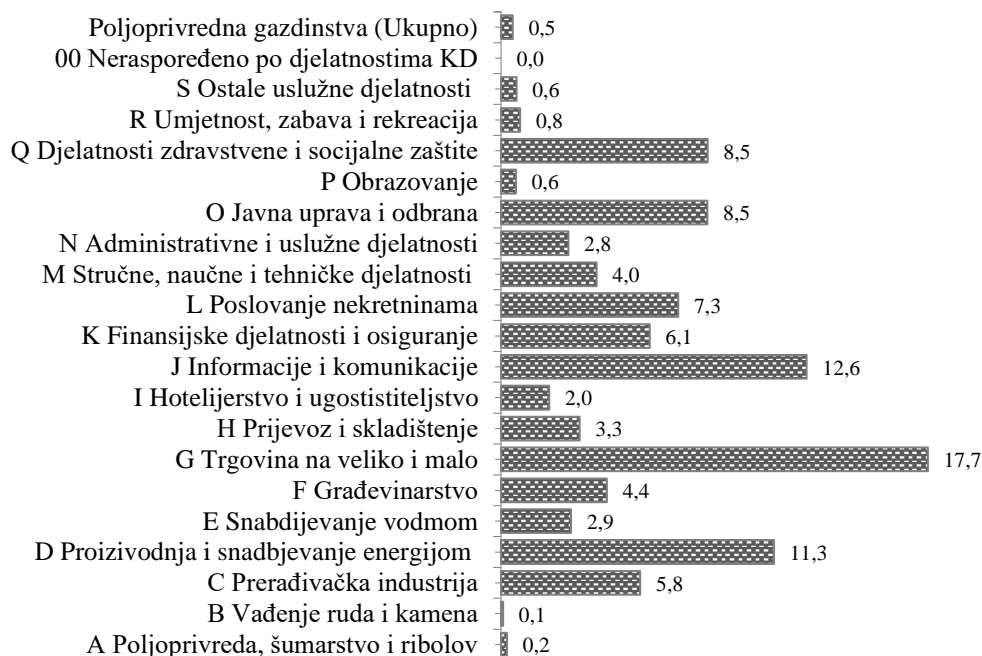
Djelatnost investitora	Izvori sredstava					Ostali izvori	Ukupno
	Sopstvena sredstva	Udružena sredstva	Iskorišteni finansijski krediti	Finansijski lizing	Iz fondova i budžeta		
Pravna lica/osobe (Ukupno)	750.984	35.384	97.331	26.705	92.705	101.813	1.104.922
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	360		759			1.635	2.754
B Vađenje ruda i kamena	540		361				901
C Prerađivačka industrija	49.440	51	9.139	3.066		2.220	63.916
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	119.735		796	80		4.707	125.318
E Snabdijevanje vodmom	1.889		105	481	591	29.103	32.169
F Građevinarstvo	26.766		15.708	3.796	14	2.276	48.560
G Trgovina na veliko i malo	146.241	5.167	32.542	6.480	1.496	4.089	196.015
H Prijevoz i skladištenje	16.042		12.543	4.670	1.617	1.226	36.098
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	14.860	2.690	3.529	821	184		22.084
J Informacije i komunikacije	105.758		4.699	1.563	56	28.291	140.367
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	66.835		1.397	26		25	68.283
L Poslovanje nekretninama	58.504	16.617	5.403	88	128	624	81.364
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	28.823	5	3.500	1.603	9.941	52	43.924
N Administrativne i uslužne djelatnosti	16.805	5.602	4.487	3.836	114	56	30.900
O Javna uprava i odbrana	71.734		300		1.599	21.069	94.702
P Obrazovanje	5.070	49	235	13	160	1.278	6.805
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	16.806		1.529	91	73.563	2.857	94.846
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1.738	4.033	289	31	2.464	226	8.781
S Ostale uslužne djelatnosti	3.036	1.169	12	60	777	2.082	7.136
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD							
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	2.615		2.576			195	5.386
Ukupno	753.597	35.383	99.909	26.705	92.704	102.011	1.110.309

Tabela 6. Strukta isplata za investicije Kantona Sarajevo u 2015. prema djelatnostima

u %

Djelatnost investitora	Izvori sredstava					Ostali izvori	Ukupno
	Sopstvena sredstva	Udružena sredstva	Iskorišteni finansijski krediti	Finansijski lizing	Iz fondova i budžeta		
Pravna lica/osobe (Ukupno)	99,7	100,0	97,4	100,0	100,0	99,8	99,5
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	1,6	0,2
B Vađenje ruda i kamena	0,1	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,1
C Prerađivačka industrija	6,6	0,1	9,1	11,5	0,0	2,2	5,8
D Proizvodnja i snadbjevanje energijom	15,9	0,0	0,8	0,3	0,0	4,6	11,3
E Snabdijevanje vodmom	0,3	0,0	0,1	1,8	0,6	28,5	2,9
F Građevinarstvo	3,6	0,0	15,7	14,2	0,0	2,2	4,4
G Trgovina na veliko i malo	19,4	14,6	32,6	24,3	1,6	4,0	17,7
H Prijevoz i skladištenje	2,1	0,0	12,6	17,5	1,7	1,2	3,3
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	2,0	7,6	3,5	3,1	0,2	0,0	2,0
J Informacije i komunikacije	14,0	0,0	4,7	5,9	0,1	27,7	12,6
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	8,9	0,0	1,4	0,1	0,0	0,0	6,1
L Poslovanje nekretninama	7,8	47,0	5,4	0,3	0,1	0,6	7,3
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	3,8	0,0	3,5	6,0	10,7	0,1	4,0
N Administrativne i uslužne djelatnosti	2,2	15,8	4,5	14,4	0,1	0,1	2,8
O Javna uprava i odbrana	9,5	0,0	0,3	0,0	1,7	20,7	8,5
P Obrazovanje	0,7	0,1	0,2	0,0	0,2	1,3	0,6
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	2,2	0,0	1,5	0,3	79,4	2,8	8,5
R Umjetnost, zabava i rekreacija	0,2	11,4	0,3	0,1	2,7	0,2	0,8
S Ostale uslužne djelatnosti	0,4	3,3	0,0	0,2	0,8	2,0	0,6
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	0,3	0,0	2,6	0,0	0,0	0,2	0,5
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Struktura ukupnih isplata za investicije po djelatnostima investitora u 2015. (%)

Graf 4.

Struktura isplata za investicije prema izvorima financiranja i djelatnosti, koja je data u Tabeli 7. upućuje na sljedeće:

- isplate iz sopstvenih sredstava, dakle sredstva amortizacije i sredstava za proširenje materijalne osnove rada, učestvuju sa 67,9% u ukupnim isplatama;
- kod investitora iz područja, finansijske djelatnosti i osiguranja 97,9%, proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom 95,5%, prerađivačka industrija 77,4% iformacije i komunikacije 75,3%, itd. dominiraju isplate iz sopstvenih sredstava;
- isplate iz udruženih sredstava imaju značajno učešće u djelatnosti umjetnost, zabava i rekreacija 45,9%, administrativne i uslužne djelatnosti 18,1% itd;
- isplate iz iskorištenih finansijskih kredita imaju značajno učešće u oblasti: poljoprivredna gazdinstva 47,8%, vađenje ruda i kamena 40,1%, prijevoz i skladištenje 34,7%, građevinarstvo 32,3% itd;
- isplate iz fondova i budžeta imaju značajno učešće u ukupnim isplatama investitora u oblasti zdravstvene i socijalne zaštite 77,6%, itd;
- isplate iz ostalih izvora financiranja imaju značajno učešće u ukupnim isplatama investitora u oblasti snabdijevanje vodom 90,5% i poljoprivreda, šumarstvo i ribolov 59,4%, itd.

Tabela 7. Struktura isplata za investicije prema izvorima i djelatnostima u 2015. godini u %

Djelatnost investitora	Izvori sredstava						Ukupno
	Sopstvena sredstva	Udružena sredstva	Iskorišteni finansijski krediti	Finansijski lizing	Iz fondova i budžeta	Ostali izvori	
Pravna lica/osobe (Ukupno)	68,0	3,2	8,8	2,4	8,4	9,2	100,0
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	13,1	0,0	27,6	0,0	0,0	59,4	100,0
B Vađenje ruda i kamena	59,9	0,0	40,1	0,0	0,0	0,0	100,0
C Prerađivačka industrija	77,4	0,1	14,3	4,8	0,0	3,5	100,0
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	95,5	0,0	0,6	0,1	0,0	3,8	100,0
E Snabdijevanje vodom	5,9	0,0	0,3	1,5	1,8	90,5	100,0
F Građevinarstvo	55,1	0,0	32,3	7,8	0,0	4,7	100,0
G Trgovina na veliko i malo	74,6	2,6	16,6	3,3	0,8	2,1	100,0
H Prijevoz i skladištenje	44,4	0,0	34,7	12,9	4,5	3,4	100,0
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	67,3	12,2	16,0	3,7	0,8	0,0	100,0
J Informacije i komunikacije	75,3	0,0	3,3	1,1	0,0	20,2	100,0
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	97,9	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	100,0
L Poslovanje nekretninama	71,9	20,4	6,6	0,1	0,2	0,8	100,0
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	65,6	0,0	8,0	3,6	22,6	0,1	100,0
N Administrativne i uslužne djelatnosti	54,4	18,1	14,5	12,4	0,4	0,2	100,0
O Javna uprava i odbrana	75,7	0,0	0,3	0,0	1,7	22,2	100,0
P Obrazovanje	74,5	0,7	3,5	0,2	2,4	18,8	100,0
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	17,7	0,0	1,6	0,1	77,6	3,0	100,0
R Umjetnost, zabava i rekreacija	19,8	45,9	3,3	0,4	28,1	2,6	100,0
S Ostale uslužne djelatnosti	42,5	16,4	0,2	0,8	10,9	29,2	100,0
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD							
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	48,6	0,0	47,8	0,0	0,0	3,6	100,0
Ukupno	67,9	3,2	9,0	2,4	8,3	9,2	100,0

II Ostvarene investicije na području Kantona Sarajevo

1. Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi

Podaci o ostvarenim investicijama iskazuju se kao ukupno ostvarene investicije i ostvarene investicije u nova stalna sredstva.

Ostvarene investicije prikupljene su i obrađene putem obrasca INV-01 za 2015. godinu.

Ostvarene investicije predstavljaju vrijednost fizički realizovane izgradnje, izrade ili nabavke novih i polovnih/rabljenih stalnih sredstava tokom godine bez obzira na to jesu li završene i je li izvršena njihova isplata.

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva odnose se na onaj dio stalnih sredstava koji je nabavljen neposredno od izvođača građevinskih radova, odnosno proizvođača opreme ili proizveden u vlastitoj režiji, odnosno ona investicijska dobra koja još nisu bila predmet kupoprodaje između neposrednih korisnika tih dobara. Ovdje se uključuje i polovna/rabljena oprema nabavljena u inostranstvu budući da izravno utiče na porast nacionalnog bogatstva u zemlji. Ostala polovna sredstva nisu uključena u ostvarene investicije u nova sredstva. U nabavku novih stalnih sredstava svrstavaju se i investicije u veća poboljšanja postojećih stalnih sredstava.

U skladu sa metodologijom stalna sredstva grupisana su u dvije osnovne grupe: materijalna stalna sredstva i nematerijalna stalna sredstva. U ostvarene investicije u nova stalna sredstva uključeni su troškovi prijenosa vlasništva zemljišta.

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva u 2015. godini na području Kantona Sarajevo iznose 819.914 miliona KM, što je smanjeno za 26,3% u odnosu na 2014. godinu.

Tehnička struktura ostvarenih investicija ukazuje da je do povećanja došlo u svim kategorijama osim u kategoriji, građevinski radovi gdje je zabilježeno smanjenje od 51,3%.

Tabela 8. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi Kantona Sarajevo u 000 KM

Godina	Ukupno	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta
		Građevinski radovi	Srojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva		
2015.	819.914	334.142	427.395	3.223	54.046	1.107
2014.	1.111.941	685.501	382.526	3.064	39.796	1.054
Index 15/14	73,7	48,7	111,7	105,2	135,8	105,0

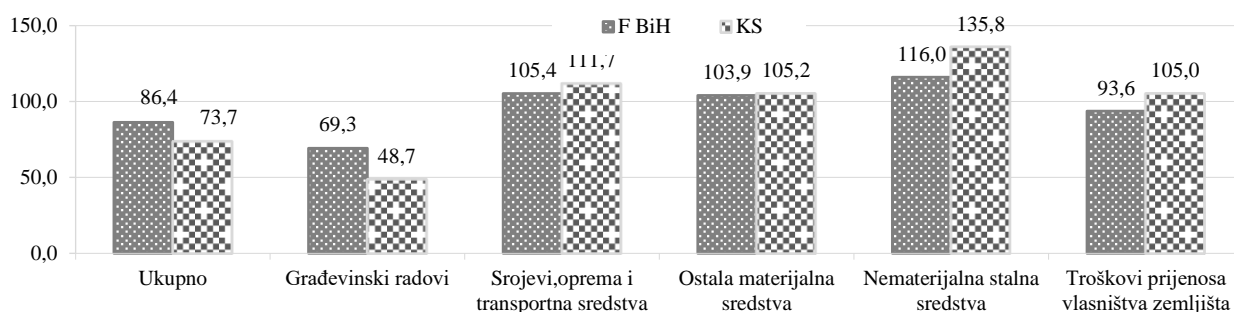
Na području Federacije BiH vrijednost ostvarenih investicija u nova stalna sredstva u 2015 godini iznosi 2.495,0 miliona KM, što je smanjeno za 13,6% u odnosu na 2014. godinu.

Tehnička struktura ostvarenih investicija ukazuje da je do povećanja došlo u tri kategorije, nematerijalna stalna sredstva 16,0%, strojevi, oprema i transportna sredstva 5,4% i ostala materijalna sredstva 3,9%. dok se kod drugih kategorija uočava smanjenje, građevinski radovi 30,7% i troškovi prijenosa vlasništva zemljišta 6,4%.

Tabela 9. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi Federacije BiH u 000 KM

Godina	Ukupno	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta
		Građevinski radovi	Srojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva		
2015.	2.495.002	1.070.809	1.290.818	36.354	93.982	3.038
2014.	2.888.807	1.544.390	1.225.192	34.973	81.007	3.244
Index 15/14	86,4	69,3	105,4	103,9	116,0	93,6

Indeksi ostvarenih investicija 2015/2014.pu tehničkoj strukturi

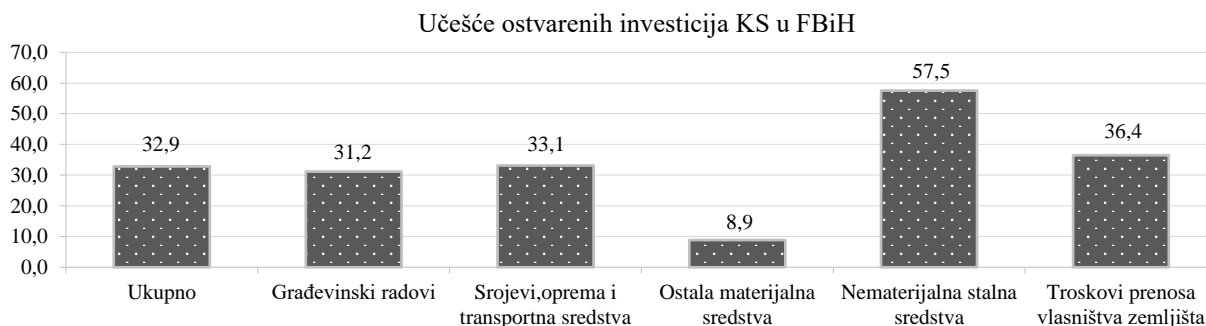
Graf 5.

Učešće ukupno ostvarenih investicija u nova stalna sredstva Kantona Sarajevo u Federaciji iznosi 32,9% u 2015. godini. Ostvarene investicije u opremu na području Kantona Sarajevo učestvuju 33,1%, građevinske radove sa 31,2%, u ukupnim ostvarenim investicijama u Federaciji BiH. U strukturi ostvarenih investicija najveće učešće imaju troškovi nematerijalnih stalnih sredstava 57,5%, značajno učešće imaju troškovi prijenosa vlasništva zemljišta sa 36,4%, a najmanje ostala materijalna stalna sredstva 8,9%.

U 2015. godini ostvarene investicije u građevinske radove učestvuju sa 40,8% u ukupno ostvarenim investicijama na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije BiH sa 42,9%. Učešće ostvarenih investicija u opremu je 52,1% u ukupnim investicijama na području Kantona Sarajevo, a 51,7% na području Federacije BiH.

Tabela 10. Struktura ostvarenih investicija po tehničkoj strukturi Kantona Sarajevo i FBiH u %

Ostvarene investicije	2015.			2014.		
	Učešće KS u FBiH %	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Učešće KS u FBiH %	Kanton Sarajevo	Federacija BiH
Ukupno	32,9	100,0	100,0	38,5	100,0	100,0
Građevinski radovi	31,2	40,8	42,9	44,4	61,6	53,5
Srojevi,oprema i transportna sredstva	33,1	52,1	51,7	31,2	34,4	42,4
Ostala materijalna sredstva	8,9	0,4	1,5	8,8	0,3	1,2
Nematerijalna stalna sredstva	57,5	6,6	3,8	49,1	3,6	2,8
Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	36,4	0,1	0,1	32,5	0,1	0,1

Graf 6.

2. Ostvarene investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

Sa stanovišta namjene ulaganja, na području Kantona Sarajevo, u 2015. godini 47,5% ukupno ostvarenih investicija uloženo je u slijedeća područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (14,0%), informacije i komunikacije (12,5%), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (11,8%), te javna uprava i odbrana (9,2%).

Na području Federacije BiH u 2015. godini je 45,2% ukupno ostvarenih investicija realizovano u oblasti prerađivačka industrija (20,8%), trgovina na veliko i malo (16,6%), informacije i komunikacije (7,8%).

U 2015. godini značajno je učešće Kantona Sarajevo u Federaciji BiH u skoro svim djelatnostima Najveće učešće zauzima poslovanje nekretninama (81,6%), ostale uslužne djelatnosti (80,4%), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (75,8%), te administrativne i uslužne djelatnosti (75,6%), a najmanje učešće zauzima oblast vađenje ruda i kamena (0,1%) itd.

Tabela 11. Struktura ostvarenih investicija Kantona Sarajevo i Federacije BiH u 2015. godini po djelatnostima

Područje djelatnosti	u 000 KM			u %	
	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Učešće KS u FBiH
Pravna lica/osobe (Ukupno)	814.528	2.444.895	99,3	98,0	33,3
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	2.664	28.286	0,3	1,1	9,4
B Vađenje ruda i kamena	344	81.126	0,0	3,3	0,4
C Prerađivačka industrija	54.737	518.430	6,7	20,8	10,6
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	25.360	174.851	3,1	7,0	14,5
E Snabdjevanje vodmom	32.033	82.598	3,9	3,3	38,8
F Građevinarstvo	48.666	226.720	5,9	9,1	21,5
G Trgovina na veliko i malo	114.379	415.085	14,0	16,6	27,6
H Prijevoz i skladištenje	24.726	102.277	3,0	4,1	24,2
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	59.402	106.058	7,2	4,3	56,0
J Informacije i komunikacije	102.146	195.131	12,5	7,8	52,3
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	58.083	85.548	7,1	3,4	67,9
L Poslovanje nekretninama	52.770	64.654	6,4	2,6	81,6
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	20.621	33.303	2,5	1,3	61,9
N Administrativne i uslužne djelatnosti	22.813	30.188	2,8	1,2	75,6
O Javna uprava i odbrana	75.636	107.194	9,2	4,3	70,6
P Obrazovanje	7.466	26.673	0,9	1,1	28,0
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	97.112	128.038	11,8	5,1	75,8
R Umjetnost, zabava i rekreacija	8.349	29.748	1,0	1,2	28,1
S Ostale uslužne djelatnosti	7.220	8.985	0,9	0,4	80,4
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD					
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	5.386	50.106	0,7	2,0	10,7
Ukupno	819.914	2.495.001	100,0	100,0	32,9

Ulaganja u poljoprivredna gazdinstva u ukupno ostvarenim investicijama u 2015. godini imaju učešće na području Federacije BiH od 2,0%, a u Kantonu Sarajevo učestvuju sa 0,7%.

Analiza strukture ovih ulaganja ukazuje na sljedeće:

- od ukupno ostvarenih ulaganja u iznosu od 819.914 miliona KM, 38,3% odnosno 314 miliona KM odnosi se na područje djelatnosti: trgovina na veliko i malo (13,9%), informacije i komunikacije (12,5%), te djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (11,8%).
- od ukupno ostvarenih investicija u građevinske radove uloženo je 178,1 miliona KM, odnosno 53,2%, u hotelijerstvo i ugostiteljstvo (15,5%), poslovanje nekretninama (14,7%), trgovina na veliko i malo (13,0%), građevinarstvo (10,1%) itd.
- u ukupnim ulaganjima u opremu u iznosu 305,3 miliona KM, preko 71,4%, djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (20,6%), informacije i komunikacije (18,7%), trgovina na veliko i malo (15,3%) i javna uprava i odbrana (9,3%), i prerađivačka industrija (7,5%).
- u ulaganjima u nematerijalna stalna sredstva najviše participiraju ulaganja u finansijske djelatnosti i osiguranje (28,9%) oblasti javna uprava i odbrana (23,7%), i informacije i komunikacije (15,0%).

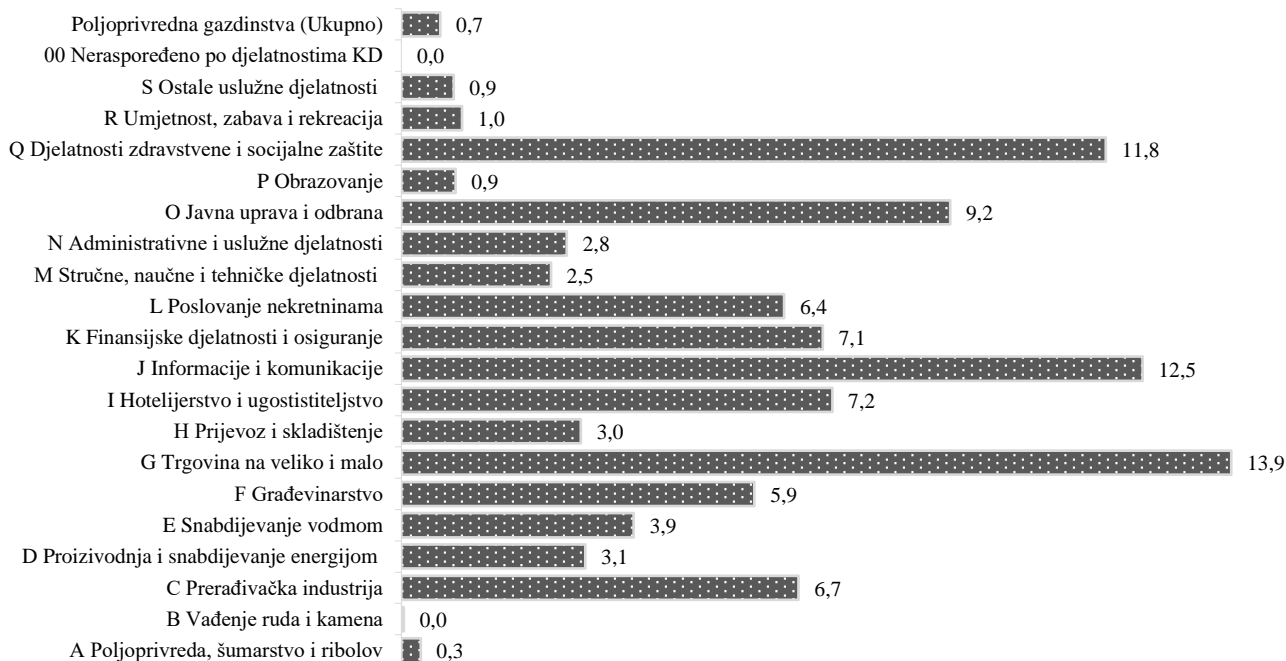
Tabela 12. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva KS u 2015.god. po tehničkoj strukturi i djelatnostima u 000 KM

Namjena ulaganja	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	Ukupno
	Građevinski radovi	Srojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva			
Pravna lica/osobe (Ukupno)	332.310	426.819	246	54.046	1.107	814.528
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	1.363	1.284	8	1	8	2.664
B Vađenje ruda i kamena		344				344
C Prerađivačka industrija	19.967	32.252	70	2.436	13	54.738
D Proizvodnja i snadbjevanje energijom	8.892	13.598		2.855	15	25.360
E Snadbjevanje vodom	29.879	2.095		59		32.033
F Građevinarstvo	33.642	13.800		864	360	48.666
G Trgovina na veliko i malo	43.386	65.379	50	5.255	307	114.377
H Prijevoz i skladištenje	6.860	16.710		1.074	83	24.727
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	51.887	7.015		500		59.402
J Informacije i komunikacije	14.228	79.828		8.087	3	102.146
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	16.365	26.123		15.596		58.084
L Poslovanje nekretninama	49.198	3.189	2	123	258	52.770
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	4.692	14.451		1.422	56	20.621
N Administrativne i uslužne djelatnosti	8.333	13.981	25	474		22.813
O Javna uprava i odbrana	23.180	39.572	72	12.813		75.637
P Obrazovanje	2.633	4.678		156		7.467
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	6.710	88.233	11	2.157		97.111
R Umjetnost, zabava i rekreacija	6.669	1.653		25	2	8.349
S Ostale uslužne djelatnosti	4.430	2.632	8	147	3	7.220
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD						0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	1.832	576	2.977			5.385
Ukupno	334.142	427.395	3.223	54.046	1.107	819.913

Tabela 13. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva Kantona Sarajevo prema djelatnostima u 2015.god u %

Namjena ulaganja	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	Ukupno
	Građevinski radovi	Srojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva			
Pravna lica/osobe (Ukupno)	99,5	99,9	7,6	100,0	99,9	99,3
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	0,4	0,3	0,2	0,0	0,7	0,3
B Vađenje ruda i kamena	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
C Prerađivačka industrija	6,0	7,5	2,2	4,5	1,2	6,7
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	2,7	3,2	0,0	5,3	1,4	3,1
E Snabdijevanje vodmom	8,9	0,5	0,0	0,1	0,0	3,9
F Građevinarstvo	10,1	3,2	0,0	1,6	32,5	5,9
G Trgovina na veliko i malo	13,0	15,3	1,6	9,7	27,7	13,9
H Prijevoz i skladištenje	2,1	3,9	0,0	2,0	7,5	3,0
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	15,5	1,6	0,0	0,9	0,0	7,2
J Informacije i komunikacije	4,3	18,7	0,0	15,0	0,3	12,5
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	4,9	6,1	0,0	28,9	0,0	7,1
L Poslovanje nekretninama	14,7	0,7	0,1	0,2	23,3	6,4
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1,4	3,4	0,0	2,6	5,1	2,5
N Administrativne i uslužne djelatnosti	2,5	3,3	0,8	0,9	0,0	2,8
O Javna uprava i odbrana	6,9	9,3	2,2	23,7	0,0	9,2
P Obrazovanje	0,8	1,1	0,0	0,3	0,0	0,9
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	2,0	20,6	0,3	4,0	0,0	11,8
R Umjetnost, zabava i rekreacija	2,0	0,4	0,0	0,0	0,2	1,0
S Ostale uslužne djelatnosti	1,3	0,6	0,2	0,3	0,3	0,9
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	0,5	0,1	92,4	0,0	0,0	0,7
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Struktura ukupno ostvarenih investicija prema namjeni ulaganja u 2015.(%)

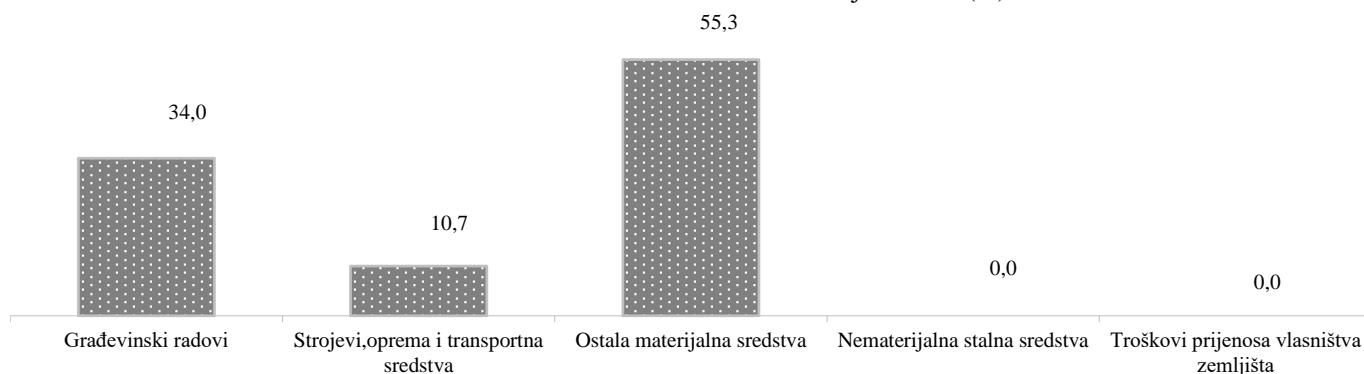

Graf 7.

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva prema tehničkoj strukturi i djelatnostima daju se u Tabeli 14. i upućuju na sljedeće:

- od ukupno ostvarenih investicija, na opremu se odnosi 52,1%, a na građevinske radove 40,8 %.
- najveći dio ulaganja u građevinske radove odnosi se na snabdijevanje vodom (93,3%), poslovanje nekretninama (93,2%), hotelijerstvo i ugostiteljstvo (87,3%), umjetnost, zabava i rekreacija (79,9%), itd;

Tehnička struktura ostvarenih investicija u 2015. (%)

Graf 8.

- ulaganje u opremu je najviše zastupljeno u oblastima vađenje ruda i kamena (100%), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (90,9%) i prijevoz i skladištenje (78,2%), itd;
- u ulaganjima, u nematerijalna stalna sredstva, najviše participiraju oblasti finansijske djelatnosti i osiguranje (26,9%), javna uprava i odbrana (16,9%), proizvodnja i snabdijevanje energijom (11,3%), itd.

Tabela 14. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva Kantona Sarajevo prema tehničkoj strukturi u 2015.god. u %

Namjena ulaganja	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	Ukupno
	Građevinski radovi	Strojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva			
Pravna lica-ukupno	40,8	52,4	0,0	6,6	0,1	100,0
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	51,2	48,2	0,3	0,0	0,3	100,0
B Vađenje ruda i kamena	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0
C Prerađivačka industrija	36,5	58,9	0,1	4,5	0,0	100,0
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	35,1	53,6	0,0	11,3	0,1	100,0
E Snabdijevanje vodom	93,3	6,5	0,0	0,2	0,0	100,0
F Građevinarstvo	69,1	28,4	0,0	1,8	0,7	100,0
G Trgovina na veliko i malo	37,9	57,2	0,0	4,6	0,3	100,0
H Prijevoz i skladištenje	27,7	67,6	0,0	4,3	0,3	100,0
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	87,3	11,8	0,0	0,8	0,0	100,0
J Informacije i komunikacije	13,9	78,2	0,0	7,9	0,0	100,0
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	28,2	45,0	0,0	26,9	0,0	100,0
L Poslovanje nekretninama	93,2	6,0	0,0	0,2	0,5	100,0
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	22,8	70,1	0,0	6,9	0,3	100,0
N Administrativne i uslužne djelatnosti	36,5	61,3	0,1	2,1	0,0	100,0
O Javna uprava i odbrana	30,6	52,3	0,1	16,9	0,0	100,0
P Obrazovanje	35,3	62,6	0,0	2,1	0,0	100,0
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	6,9	90,9	0,0	2,2	0,0	100,0
R Umjetnost, zabava i rekreacija	79,9	19,8	0,0	0,3	0,0	100,0
S Ostale uslužne djelatnosti	61,4	36,5	0,1	2,0	0,0	100,0
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD						
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	34,0	10,7	55,3	0,0	0,0	100,0
Ukupno	40,8	52,1	0,4	6,6	0,1	100,0

Rezime

- U toku 2015. godine isplate investicija na području Kantona Sarajevo iznose 1.110,3 miliona KM, što je 38,4% ukupnih isplata Federacije BiH. U odnosu na 2014. godinu stanje isplata za investicije na području Kantona Sarajevo veće je za 4,7% a na području Federacije BiH manje za 8,8%.
- U 2015. godini u strukturi izvora finansiranja dominiraju isplate za investicije iz sopstvenih sredstava (amortizacija i sredstva za proširenje materijalne osnove rada) sa učešćem od 67,9% na području Kantona Sarajevo, a sa 68,2% na području Federacije BiH. Sredstva iz izvora iskorištenih finansijskih kredita učestvuju sa 9,0% na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije sa 18,4%.
- Posmatrana struktura isplata za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti 2010 ukazuje da se u 2015. godini 58,6% ukupnih isplata na području Kantona odnose na pet područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (17,7%), informacije i komunikacije (12,6%), proizvodnja i snabdijevanje energijom (11,3%) djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite (8,5%), javna uprava i odbrana (8,5%) Učešće isplata Kantona Sarajevo u isplatama Federacije BiH iznosi 38,4% i najveće učešće je na području poslovanje nekretninama (88,7%), administrativne i uslužne djelatnosti (77,8%) djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (76,9%), finansijske djelatnosti i osiguranje (73,3%), itd.
- Vrijednost efektivno izvršene izgradnje objekata i nabavke opreme i ostalog u 2015. godini na području Kantona Sarajevo iznosi 819.914 miliona KM, odnosno preko 32,9% vrijednosti ostvarenih investicija Federacije BiH.
- U ukupnim ostvarenim investicijama u nova stalna sredstva građevinski radovi učestvuju sa 40,8% na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije BiH sa 42,9%, oprema učestvuje sa 52,1% na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije sa 51,7%.
- Sa stanovišta namjene ulaganja, na području Kantona Sarajevo, u 2015. godini 47,5% ukupno ostvarenih investicija uloženo je u slijedeća područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (14,0%), informacije i komunikacije (12,5%), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (11,8%), te javna uprava i odbrana (9,2%). U 2015. godini sa stanovišta namjene ukupne ostvarene investicije Kantona Sarajevo učestvuju sa 32,9% u Federaciji BiH, najveće učešće zauzima poslovanje nekretninama (81,6%), ostale uslužne djelatnosti (80,4%), djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (75,8%), te administrativne i uslužne djelatnosti (75,6%), a najmanje učešće zauzima oblast vađenje ruda i kamena (0,1%) itd.

Lista tabela

Tabela 1. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja Kantona Sarajevo.....	4
Tabela 2. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja FBiH	4
Tabela 3. Struktura isplata za investicije po osnovnim izvorima finansiranja Kantona Sarajevo i FbiH	5
Tabela 4. Struktura isplata za investicije Kantona Sarajevo i Federacije BiH u 2015. po KD.....	6
Tabela 5. Isplate za investicije Kantona Sarajevo u 2015.god.	7
Tabela 6. Strukta isplata za investicije Kantona Sarajevo u 2015. prema djelatnostima.....	8
Tabela 7. Struktura isplata za investicije prema izvorima i djelatnostima u 2015. godini	9
Tabela 8. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi Kantona Sarajevo	10
Tabela 9. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi Federacije BiH	10
Tabela 10. Struktura ostvarenih investicija po tehničkoj strukturi Kantona Sarajevo i FBiH.....	11
Tabela 11. Struktura ostvarenih investicija Kantona Sarajevo i Federacije BiH u 2015. godini po djelatnostima	12
Tabela 12. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva KS u 2015.god. po tehničkoj strukturi i djelatnostima	13
Tabela 13. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva Kantona Sarajevo prema djelatnostima u 2015.god.....	14
Tabela 14. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva Kantona Sarajevo prema tehničkoj strukturi u 2015.god.	15

Lista grafova

Graf 1. Indeksi isplata za investicije 2015/2014. (%).....	4
Graf 2. Učešće isplata za investicije KS u FBiH	5
Graf 3. Struktura isplata ukupnih investicija prema izvorima sredstava KS i F BiH u 2015 (%).....	5
Graf 4. Struktura ukupnih isplata za investicije po djelatnostima investitora u 2015 .(%).....	8
Graf 5. Indeksi ostvarenih investicija 2015/2014.po tehničkoj strukturi	11
Graf 6. Učešće ostvarenih investicija KS u FBiH.....	11
Graf 7. Struktura ukupno ostvarenih investicija prema namjeni ulaganja u 2015.(%)	14
Graf 8. Tehnička struktura ostvarenih investicija u 2015. (%).....	15

Izvori:

- ❑ Investicije u stalna sredstva Federaciji Bosne i Hercegovine 2015, Statistički bilten 244. Federalni zavod za statistiku, Sarajevo, decembar 2016. godine.
- ❑ Informacija o investicijama na području Kantona Sarajevo u 2014. godini, Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, Sarajevo, decembar 2016.